

טו:

**עין משפט
גז מוצה**

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

מסורת הש"ס

(א) (לשיל יד: 1) (3) (מספספא רפ"ג, א) (נכרית נ ספסוס פת. מגילה ד: 1) (ד) (מספספא חולין פ"ב י"ג) (ה) (לפני כהמס' 1) (ו) (התמתי. יע"ד. 1) (ז) (ע"ד ע"ד דמון כ' וכמוספ עשכ"ש שלשון י"י השוטה ע"ד חייב מיהא נקרא דמיוסן) (ח) (כ"א: מיי רומיש) (ט) (כ"ה דפוס) (י) (כ"ג: ש"מתי. 1) (יא) (ע"ד ע"ד ע"ד ע"ד) (12) (מייס 12)

תורה אור השלם

1. לאסור מליכיה בוקים ונכרדיה בבבלי טרד: 1. תהלים קסט ח

מוסף רש"י

פתיא. כלי חמס. מלאכר (לקמן ג:.) הני פמוסח דני מכסי (נכרית ג:.) מינאי ומינד חסתיים שמיעמא. כלימור על ידי יע"ד תפסרס אמתי על דבר (מגילה י:.)

ואליבא דר' יהודה. דשרי לכוומיה כבהמה גסה אכל לרבנן אסור ולרבי יהודה נמי ארי שלם אסור וזויה גסה כבהמה גסה כרב: רב אשי אמר. אפילו מימא צברי שלם וממני ר' יהודה היא דשרי בשבורה וכל אריות שבורין הן אכל מלאכה דלרי לאו צר מלאכה הוא אכל רבין דלסרי בשבורה אסרי נמי צברי ור' יהודה נמי צבאר חיה גסה כנון ערוד טעמי צבו ריחא דלקמן מודה דלון מוכרין: ה"ג ואפילו במקום שבורין להם כבהמה דקה חיה גסה אין מוכרין. ור"ש חיה גסה אינה כבהמה דקה למיכיה: **סווכסא דרב חנן בר רבא.** דלמור ר' ע"א ורבי אומר קף למיכיה: רבינא רמי מפני אכרייהא כו' חיה גסה אין מוכרין. ורבי מרבות קמי מתניתין דמוכרין ואע"ג דמיה גסה הוא: ה"ג מסקיף לה רב נחמן קף לימא לן דהאי ארי חיה גסה הוא דלמא חיה דקה הוא: ורב אשי דייק ממסני (כו') ומוסיב סווכסא ולא גרסינן ומוסיב מצרייהא. והכי פירושו אן אומצין לעיל לרב דמוקיא דמתניתין דנקט דבר שיש בו חק הא ארי מרבות שרי וק"ל דהוא הדין לשאר חיה גסה ורב אשי שנייה אליבא דרב ארי שרי שוה אלא מלאכה ומנהך דוקיא דנקט בממני ארי הא שאר חיה דנת מלאכה היא דלקמן א"ע דליכא ניקא אסור דייק רב אשי ומוסיב דלמא ארי דרב חנן בר רבא דלמא עליה דרב. וגרסינן במסקנא תויבסא דרב חנן בר רבא: **דבי מר יוחני טמי ריחא בערודי.** חמור הנכר: רב יהודה. דלמור דרב ותלמודו דר' ע"א: לפסח. לחק יראל: לא סבר לה מר. דהא שמעמא רבא בר ירמיה אמרה משמיה דרב אלא אשכחתייה כבורא דימיב וקאמר לה משמיה דרב אלמא איהו קיבלה מיניה ואת אמרת רב חמא בר גוריא קיבלה מרב: **ספוא אוכמא.** כלי שמור כמו (לקמן דף ג:) הני פמוסח דני מיכסי אוכמא שגשחר ע"י מלאכה. כלומר גם אהת גייל ותדיר כמורה כמו (נכרית דף טז.) מכותלי ביתך ניכר שפמני אתה חממה מפוארה כלי מוכער (תעתי דף 17.) דרבן של תלמידי חכמים שגשחרין על לימוד חורה ואינם מוכסין בגדיהם: **מינאי ומינד.** מינאי דלמינא לן משמיה דרב חמא ומינד דשעתא ליה מדרבה בר ירמיה: **ספסוים שמעסא.** תיאלמר שמועה בשם אומרה דהכי הוה דרב חמא בר גוריא קיבלה מרב ורבה קיבלה מרב חמא: **ושל אורוס.** לשגולת המנהך בונין בנין חזק: **לביסרי.** בונין עמאן: **ואחד.** הוא של איסור שאין בונין עמאן: **לאסור מליכיהם.** והם מליכס אסור שדנין שם נפשות: **הסנא אין בונין עמאן כסילקי.** אלמא אסור כסילקי דאסרי: **כסילקי של גרדוס.** אכל כסילקי קמחא שהיא לירית מליכס מותרת: **למינוס.** מייןן תפסויה לכוסו לעבודת כוכבים: עלוי (סו) (אורח) אומר. כלומר הדין עמך דכריס כטילין הן: והוא לא אמר. כן אללא לחמן עלוי הדין האמת שגאמת דניי ליתן לי זרה שפעמי לקו: **האמנסי.** כמה שדגמתי ע"לך: **דימוס פטור אסא.** דימוס היא היתה שם ירחו ושבעה זה: והנאך

ארי שבור הוא אצל מלאכה. פ"ה דלמא כר' יהודה דשרי בשבורה אכל רבנן דלסרי בשבורה אסרי נמי צברי ור"א אומר דלפילו כרבנן נמי אמתי דעד כאן לא אסרי רבנן אלא משום דלמי למימר שלימה מכה לו אכל דלעולם שבור הוא אכל מלאכה: **מתקין** לה רב נחמן כו'. פ"ה דלשנייה דלעיל נמי קלי ויש ספרים שהוא כתוב נמי לעיל ונחמס נמחך: **רב אשי** דייק שמתניתין. אומר ר"י דייק נמי מן המשנה דלרי חיה גסה הוא דדוקא ארי שהוא שבור אכל מלאכה דלי כ"ד דמיה דקה הוא וזויה דקה נמי אסורה א"כ ה"ל למימר קמס כל חיה שיש בה נוק לריכס אין מוכרין: **סיבומסאות.** פ"ה נימה של אכן אחת שמקריבין עליהן ונחיס לעבודת כוכבים וקורין להם אלטר' וכי ולהי שרי דלא הוו אלא תשמיש לתשמישי עבודת כוכבים וקשיא דלא משמטי דקרי לנימוס משמס לעבודת אלה משמס לעבודת כוכבים עממה קרי נימוס כדתן לקמן פרק כל הללוים (דף מ:.) אכן שחלבה חמילה לנימוס ופ"ה לשם מקום מושב עבודת כוכבים ועממה לעבודת כוכבים עובדי עבודת עממה ואמר נמי (לקמן ג:) נימוסאות של מלכי עובדי כוכבים אסורין מפני שמעמידין עליהם לעבודת לננות עממה מקום שקיעורו עליו כמחמה לעבודת כוכבים לך נראה לר"י כגירסת הערוך שפירש דימוסאות דל"ת והוא לשון מרחמאות כדלמרי' שנת פרק חזית (דף קמ:.) אסור ליכב כקריעתה של דימוסאות מפני שמעמלת ומרפאה וכן אמר (שם) מיל דדמוסא ותמלא דפרוגיתא קמח עשרת השנתיים ולמרי' נמי כגירסא למר ארי פומח להס מרחמאות דימוסאות וצפירוס כרביס כחב דימוסאות ופירש שהוא בנין שלא לזרז עבודת כוכבים:

דימוס פטור אתה. פ"ה כרתמי עבודת כוכבים שלו נשבע כי דימוס לשון חממה הוא כדלמרי' כירושלמי דשביעית (פ"ט) כמעה כדלמרי' נן ותי אחר דנפק מן מערתא חמא חר ד עופות שמע נת קלא כד הוה אמרה דימוס הוה פסגה פ"ה היה העוף נמלט מן הפה וכל היה אמרה ספיקולא הוה ממלרא פ"ה הוה ממללא כמ פולא הוא מרגוס פ"ה פח אלמא משמע דימוס הוא לשון חממה ומשמע מן הדא אפי' צפירא קיללא מנלנדי שמיא לא ממלרא כל שכן בר איש:

ואליבא דרבי יהודה ר"י יהודה דתינון כמתני' רבי יהודה מחיר בשבורה. מר בר רב אשי אמר סמס ארי שבור הוא אצל מלאכה כלומר מאי טעמא פוקת שבור דלא בר מיפבר מלאכה הוא אשי שלם הרי אינו עשוי למלאכה לא להורש ולא לטחון (ל' דרתיני תוב רמאן ליטא בארי חיה גסה הוא דלמא חיה דקה הוא ומשום דהיא ביה ניקא אסור את ליה ביה ניקא שרי ארי והנביא בשם שאין מוכרין להם בהמה גסה כן אין מוכרין להן חיה גסה, ואפי' במקום שמוכרין להן בהמה דקה חיה ג' דקה אין מוכרין להן. ועלמה בחיבתא. רבינא רמי מפני אכרייהא ופסיב בארי שבור ואלבא דר' יהודה רחמי שבורה רב אשי דייק מחי ומרובי חיובתא ושפוטת הן וזויה גסה מיהת מאי מלאכה עבדה ושפטת דלמא בהו בערודי כבת הריחוס: **ס"ב** אין בונין עממה כסילקי וגרודין פי גרודין כולשין יון בית המיטש אמר רבי בר בר חנה אמר ר' יוחנן שלם כסילקאות הן של מרחמאות ושל אוצות מורה לישראל לננות בתן של מלכי עובדי כוכבים אסור וסין לאסור מליכיהם בויקים כלומר של מליכס אסור רבה אסור הללו טולן מורה ולא תימא כמתני' אין בונין עממה כסילקי וגרודין (ל' פי' אסור עליו שמורה (ל' כשתי רשותיה ורביס כירצא בהן: אמר לו אחת הגמון זקן שכמתן יתקס בדברים כטילין הללו אסור לו נאמן [ע"ל] הדין כבור אחת הגמון עליו הוא אומר כלומר האמינו על עצמו והוא לא נחמון אלא כנגד אלהינו שבשמים אמר לו הואיל וכן שהאמינו עליו דייקוס פטור אתה פ"ה בשבורה (ל' לפי דכתיב ה' הנה נס כלן ונאן לימא לן וכן סכתי הניס' גריס מתקין דש פסרי שוא חמיו נמי לניל. (ג) כיה הני מספספא פ"ב דלפני חיה דקה אין מוכרין ויני רש"י ו"ל גרמס חיה גסה דייק דליכ הני רשא. (ג) נחלא דמסי' ו"ל אלא כסילקי של גרדוס וי': כשפטס ד"ל לננות פ"ה וי' (ד) חיל ג' אמו לו שורה כשתי רשותיה וי'.